

Szoboravatás és tiszteleti diplomák átadása Sopronban

A Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara 202. tanévének megnyitója 2010. szeptember 7-én a megszokott ünnepélyes keretek között zajlott Sopronban. A nap gazdag programjának két olyan eseménye is volt, amelyekről úgy vélem, hogy tagtársainkat is érdekelhetik.

Bezzegh László professzor halálának 20. évfordulóján, a botanikus kertben az Erdőmérnöki Kar a Geomatikai, Erdőfeltárási és Vízgazdálkodás Intézet kezdeményezésére szobor állíttatott (lásd a címlapon).

Az erdőmérnöki végzettségű, Kossuth-díjas geodéziai műszerkonstruktor szakmai munkássága számtalan ponton kapcsolódik szakterületünkhöz. 1951-től 1953-ig mérnökkari őrnagyi rangban a Honvéd Térképészeti Intézet fotogrammetriai osztályának munkatársa, majd tudományos osztályvezetője. 1953. január 1-től a Budapesti Műszaki Egyetem Hadmérnöki Karának egyetemi docense. 1953-tól 57-ig a Magyar Optikai és Finommechanikai Kutató Laboratórium kutató mérnöke, majd a MOM vezető tervezője, illetve osztályvezetője, ahol ebben az időben kezdődött el, több szabadalma alapján, korábban tervezett műszereinek gyártása. A MOM geodéziai műszer családból nevéhez kötődik a Te-D1, a Te-C1, és a Ta-D1 műszerek gyártása. 1960. március 14-én, a geodéziai műszerek fejlesztése terén kifejtett munkásságáért a Kossuth-díj II. fokozatával tüntették ki. Az 1958. évi brüsszeli világkiállításon Te-D1 típusú teodolitjáért nagydíjat kapott. 1966-ban védte meg kandidátusi értekezését „Redukáló tahiméterek körívek közötti lécszalag leolvasásával” címen. 1963-tól az Erdészeti és Faipari Egyetem Földméréstani Tanszékének oktatója, majd 1965-től 1980-ig vezetője egészen nyugdíjazásáig. Tragikus körülmények között halt meg 1990-ben, egy közlekedési baleset vetlen áldozataként.

A délutáni tanévnyitó ünnepség felemelően szép és talán egyik legmeghatóbb része a tiszteletdiplomák átadása volt. Idén olyan kiváló kollégáink kapták meg gyémánt és arany oklevelüket,

akik hosszú időn keresztül meghatározó személyiségei voltak szakterületünknek.

Gyémánt oklevelet kaptak *dr. Dants Béla István, Ernyei István, dr. Fűry Mihály, Horváth Tibor, Péter Sándor* aranyokleveles erdőmérnökök, aranyoklevelet kapott *dr. Szabó Gyula* erdőmérnök. További békés nyugdíjas éveket kívánva, sok szeretettel gratulálunk mindnyájuknak!

Dr. Ágfalvi Mihály

Száz éve született dr. Vincze Vilmos

Dr. Vincze Vilmos, a GEO-t alapító atyák egyike, 1910. április 9-én született Budapesten. Az első világháború kezdete már Bihar megye délkeleti szélén, a Nagyváradtól keletre fekvő Kisszedresen éri a családot, ahova korábban költöztek. 1919-ben a háború vége előtt előbb Belényesre, majd Nagyváradra menekültek, ahol elemi iskoláit kezdte. A család következő állomása Békés megye volt, ahol először Mezőberényben, majd Békéscsabán éltek, s ahol elemi iskoláit is folytatta. Budapestre költözve a középiskolás korba ért *Vincze Vilmos* a nyolcadik kerületi Horánszky utcában lévő Vörösmarty főreálba iratkozik be. Ott is érettségizik 1928-ban.

A fiatal Vincze Vilmos az érettségi után festőművész, grafikus szeretett volna lenni. A jól rajzoló fiatalembert bemutatták művészeknek, de támogatást tőlük a művészpályához nem kapott. Barátai tanácsára egy évre önkéntes katonai szolgálatot vállalt, majd beiratkozik a magyar királyi József Nádor Műegyetem Mérnöki Karára. A katonai szolgálat letöltése tandíjkedvezménnyel járt.

1935-ben az egyetem befejezése után először Balassagyarmatra kerül az Államépítészeti Hivatalhoz, majd Budapest következett. 1944-ben katona, Dunántúl, majd a háború végén Ausztria a szolgálatának színhelye. Visszatérése után 1949-ben az akkor alakult Fővárosi Tervező Irodánál (FŐTI) találjuk, ahol szakosztályvezető. Egy évre rá a FŐTI-ből kivált OFI (Országos Földméréstani Intézet) IV. osztályán, majd az OFI-ből külön vált Földmérési Irodában, mint az ottani „Szabatos Mérési Osztály” veze-

tője dolgozik. Az akkori állami földmérés gyakori átszervezései során a Földmérési Irodából Városmérési Iroda lett. Innét 1954-ben került az ÁFTH-ba (Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal). Itt sikeresen látta el a Szabatos Felmérési Osztály (Tudományos Osztály) irányítását egészen 1962-ig.

1958-tól az ÁFTH képviselőjében jelentős szerepet vállalt a Miskolcra Budapestre, az akkori Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemre (ÉKME) telepített földmérőmérnök-képzés kialakításában és fejlesztésében. Gazdag gyakorlati tapasztalatai alapján meghívják az egyetemre, ahol egy új diszciplínát, az Ipari geodéziát elsőként oktatja a magyar földmérőmérnök-képzés történetében. Elkészíti a tantárgy első hazai jegyzeteit.

Javaslatára 1959-ben a székesfehérvári Jáky József Út- és Vasútépítő Technikumban elindul egy érettségire épülő földmérő technikus képzés. Ilyen szintű földmérő képzés Magyarországon addig nem volt. Az 1962-es felsőoktatási reform során kormányrendelet ismeri el a képzést, amely a jogilag önálló Felsőfokú Földmérési Technikumban (FFT) folytatódik. Ez az intézmény tekinthető a mai GEO jogelődjének. Ekkor lett a Felsőfokú Földmérési Technikum igazgatóhelyettese. 1967-től a Geodéziai Tanszék vezetője is. A technikum 1972-ben karként az Erdészeti és Faipari Egyetembe tagozódik. Ekkor a kar tudományos igazgató-helyettese lesz, s ebben a beosztásban dolgozik egészen az 1974-es nyugdíjba vonulásáig.

Dr. Vincze Vilmos szerteágazó szakmai-tudományos tevékenységet fejtett ki. Kiváló mérnöki felkészültsége révén jelentős szerepet vállalt a főváros szabatos felmérésében. Az 50-es évek elején kezdődött metró építésénél *Oltay* professzor javaslatára *Széchy Károlytól* kapott megbízást a földalatti vasút felszíni geodéziai munkáinak irányítása mellett a háromszögelési hálózatok kialakítására, fejlesztésére, ami kandidátusi disszertációjának tárgyát is szolgáltatta. Az 1955-ben készített és megvédett kandidátusi értekezésében foglalt elgondolásai szerint végezték Budapest önálló háromszöghálózatának bővítését, valamint több vidéki város (Dunaujváros, Salgótarján, Szeged) és nagy ipari beruházás vízszintes alappontsűrítési munkáit is.

Az ÁFTH-ban, az általa vezetett osztály keretében tudományos kutató-csoportot hozott létre, amely (a későbbi bővítést is figyelembe véve) alapját képezte az 1967-es átszervezés során létrehozott FÖMI Tudományos Kutatási Főosztálynak.

Az ÁFTH-beli tudományos osztályvezetői időszakában készült el a felsőrendű vízszintes alaphálózat, valamint a Bendefy-féle (már harmadik) országos szintezési hálózat. Részt vett a függőleges földkéregmozgás tanulmányozására készült szabatos szintezési hálózatot létrehozásával kapcsolatos vizsgálatokban. Javaslatára alkalmazták a szabadalmaztatott, „előre gyártott fejjel készült” fűrt lyukba csömöszölt szintezési alappont állandósítást. Számos újítása, találmánya közül az ő korában jelentős eredménynek számított a „Tangensdiagram” c. szabadalma, amit a MOM használt fel az Ma4 és Ma5 típusú mérőasztal műszerében. Szakirodalmunk állományát mintegy 40 értékes tanulmánnyal, könyvvel és könyvrészlettel, jegyzettel és tankönyvvel gyarapította.

Egyetemi doktori címét 1949-ben szerezte. Kandidátusi disszertációjának alapjául Budapest önálló hálózatának bővítése szolgált. Akadémiai doktori értekezésével a valós vetületek elméletét gazdagította (1970). 1981-ben a Budapesti Műszaki Egyetem címzetes egyetemi tanári címmel tüntette ki.

Alapító tagja volt az 1956-ban megalakult Geodéziai és Kartográfiai Egyesületnek (GKE), és négy éven keresztül volt az egyesület Geodéziai Szakosztályának első elnöke.

Gazdag és sikeres életművét számos kitüntetéssel ismerték el:

- ÁFTH Elnöki Dicséret (1954 és 1956),
- MÉM Kiváló Dolgozója (1970),
- Munka Érdemrend ezüst fokozata (1972),
- Lázár Deák Emlékérem (1975),
- Kiváló Feltaláló arany fokozata (1975),
- Fasching Antal díj (1980),
- Aranydiploma (1985),
- Gyémánt diploma (1995),
- Pro Silvicultura Arte Lignária et Geodesia kitüntetés (1997),
- Az MFTTT „örökös tagja” (1999),
- A Magyar Mérnöki Kamara tiszteletbeli tagja (2005).

A régi egyetemek hagyományait követve, egykori oktatói munkájának színterén 2005. szeptember 12-e óta a GEO hajdani 101-es előadóterme *dr. Vincze Vilmos* nevét és emlékét őrzi.

Dr. Ágfalvi Mihály
főiskolai tanár